

HET BESTE UIT
TWEE WERELDEN

Nusantara met vijf 'schoonheden' op weg
naar het opperhoofd van alle pasars:

DE TONG TONG FAIR

DOOR PETER HUIJS, BTH-THINKPICTURES • FOTOGRAFIE ELLEN ELEONORA

Het woord *pasar* is al heel oud, maar de markt zelf is nog veel ouder. Geleerden denken dat het woord *pasar* verwant is aan het Perzische woord *bazar*, en dat het via de contacten tussen Tamils en Maleiers al vier, vijf eeuwen geleden in het Maleis terecht kwam. Markten zijn echter zo oud als de mensheid; zolang wij weten zijn er altijd goederen van de ene hand in de andere gegaan. In de oudste tijden als ruilhandel, later voor geld en goud. Maar de pasars van tegenwoordig zijn heel anders. Daar is 'ontmoeting' het sleutelwoord!

Handel lijkt van secundair belang geworden. Natuurlijk, zonder de stands met typisch Indische producten is er geen sfeer, zonder de muziek en de dansvoorstellingen zou het maar kaal en saai zijn. Maar waarom het gaat, is iets heel anders geworden. Op een goeie *pasar* komt de geest van Nederlands-Indië vrij, voel je Java, Sumatra, de Molukken, ja ook de Surinaamse Indo's en Indo-Chinezen voelen er zich *senang*, tussen hun eigen mensen, hun eigen sfeer, hun eigen heerlijke gerechten, bits and bites – ook al staat er altijd ook de spreekwoordelijke oer-Hollandse patatkraam, net buiten het terrein. Hier móét Nusantara aanwezig zijn! Wij staan

WANT NUSANTARA...
DAT IS DE LIEFDE-NAAM VOOR
HET RIJK VAN DE DUIZEND
EILANDEN, DE WERELD VAN DE
DUIZEND VERHALEN. WAT IS
DAAR VEEL GEBEURD!

er dan ook vaak. Je ziet de Nusantara-stands op de pasars door heel Nederland. Om het contact, om de uitwisseling. Om die aardige, maar boze mijnheer te woord te staan, die zijn frustratie kwijt moet over het feit dat de eerste generatie alles zelf moest dokken toen ze in Nederland kwamen, terwijl de nieuwkomers van nu 'van alles gratis' krijgen toegeschoven. Of om aan de lippen te hangen van die charismatische man die je in de ban houdt met zijn marine-verleden, zo boeiend als hij vertelt over alles wat hij in zijn tijd heeft meegemaakt. Want *Nusantara...* dat is de liefde-naam voor het rijk van de duizend eilanden, de wereld van de duizend verhalen. Wat is daar veel gebeurd! Dat herleeft op de pasars, de mensen wisselen uit; ze zien elkaar weer na vaak

lange tijd, vertellen wat ze hebben beleefd. Oude mensen duiken in het verleden waarin ze hevige dingen hebben beleefd, en de jonge mensen van de Nusantara-stand zijn open en gefocust, stralen genegenheid en liefde uit en hebben een luisterend oor. Dat maakt de pasars in Nederland zo bijzonder.

Jessica: 'Wat zeg je dan op tegen zo'n boze mijnheer? Want ook dat soort verhalen over onrecht horen er natuurlijk bij.'

Ilse: 'Op zo'n moment luister je alleen maar. In het begin ging ik in op zijn verhaal maar dat werkte niet. Wanneer je luistert en begrip toont dan draait het gesprek op een gegeven moment om. Dan voel je de energie veranderen en heb je een ingang. Het moment dat ik wist dat ik tot hem was doorgedrongen, was toen hij zei: 'Ik ga jou een mail sturen.'
Anneke en Ilse staan vaak samen met Mariane die er nét is bijgekomen. Tot nu toe waren ze met zijn vijven op pad. Mariane is nieuw en zal de functie van projectleider extramuraal gaan vervullen. Ilse is werkzaam bij cliëntondersteuning, Anneke is vrijwilliger, Shirley is maatschappelijk werker en Jessica doet de PR, allemaal binnen de organisatie van Nusantara. Jessica en Shirley worden ook vaak als koppel

ingezet. Met name om de jongere generatie aan te spreken.

Shirley: 'Weet je wat het is, op de pasar heb je het gevoel dat de mensen "thuis" komen. De saamhorigheid van "ik hoor hier thuis". De pasars zijn vaak drukbezocht en je hebt er niet echt een plek waar je je verhaal kan doen, mocht je daar behoefte aan hebben. Maar bij onze stand kan dat. Je vindt er erkenning en begrip. Iets waar velen onbewust naar op zoek zijn. Ongeacht wie er bij onze stand staat.' Er is toch ook veel eenzaamheid bij een bepaalde categorie ouderen. Hun gezondheid is nog goed, maar hun werkzame leven ligt achter hen. Maar ook al is een pasar leven, warmte, gezelligheid, het is nog wat anders om zomaar tegen iemand die je daar tegenkomt je verhaal te doen. En als het ons dan lukt dat zo'n boze mijnheer een gesprek krijgt met onze maatschappelijk werker, om hem een beetje op weg te helpen met zijn boosheid of verdriet, dan denk je toch: Yes! Want een gesprek kan het begin van een totaal nieuwe weg zijn.'

Mariane: 'Daarom is dat huiskamerconcept wat we voor het eerst gaan presenteren op de

'DE PASARS ZIJN VAAK DRUKBEZOCHT EN JE HEBT ER NIET ECHT EEN PLEK WAAR JE JE VERHAAL KAN DOEN, MOCHT JE DAAR BEHOEFTE AAN HEBBEN. MAAR BIJ ONZE STAND KAN DAT. JE VINDT ER ERKENNING EN BEGRIP. IETS WAAR VELEN ONBEWUST NAAR OP ZOEK ZIJN'

Tong Tong Fair ook zo mooi. Dat nodigt echt uit om te gaan zitten en te vertellen... Ik denk ook dat het te maken heeft met het feit dat Nusantara een bepaalde warmte en gastvrijheid uitstraalt, en dat wij als vertegenwoordigers daarvan erg laagdrempelig zijn.'

Jessica: 'Ja. Wat me opvalt is dat de oudere generatie zich ook heel senang bij ons "jongeren" voelt. Er is toch een bepaald gevoel dat niet te beschrijven valt, heel familiair en vertrouwd.'

Shirley: 'Maar niet alleen zij. We spreken echt alle leeftijdscategorieën aan. Binnen ons pasar-

team zijn wij ook van verschillende leeftijden en je ziet ons allemaal in andere outfits. Sommige jongeren zoeken ons specifiek op; op de pasar zie je steeds meer jongeren komen. Maar dat geldt ook voor de ouderen. Het is mooi dat er dan tussen hen uitwisseling komt, dat dat een beetje assimileert.'

Ilse: 'Logisch ook. De jongeren die wij aanspreken zijn zich steeds meer gaan verdiepen in hun roots. Dan vertel ik dat ze bij ons misschien wel een stage kunnen lopen of vrijwilligerswerk doen. Want onze bewoners vinden het geweldig als mensen van de derde en vierde generatie nog geïnteresseerd zijn in hun verleden. Ze doen niets liever dan delen wat ze hebben meegemaakt.'

Mariane: 'En omgekeerd vinden jongeren een zekere zingeving voor henzelf in de omgang met onze oudere generatie. Die zingeving heeft het mij in ieder geval wel gebracht.'

Anneke: 'Ja, dat heb ik ook zo ervaren. Al die verhalen en mijn werk hier maken dat ik nu pas begrijp waarom mijn ouders zo waren en zo deden zoals ze deden. Ik snap het nu... Het was heel pijnlijk en ik heb in het begin vaak

gehuild in de auto op weg naar huis, maar het was nodig om mijn verleden te begrijpen en dingen af te sluiten. Het werken als vrijwilliger hier heeft mij zoveel gebracht!

Ook veel Hollandse mensen komen op de pasars af. Ze komen voor de warmte en saamhorigheid van het Indische leven. De warmte die de Indische en Molukse cultuur geeft, dat kennen ze niet, dat snuiven zie hier op en ondergaan het.

Maar ook die man met zijn verleden bij de marine was bijzonder. Je kon zien dat hij heel wat had meegemaakt, maar desondanks straalde hij liefde uit. Jessica vroeg aan hem of hij zijn verhaal weleens opgeschreven had. 'Nee', zei hij, 'ik ben niet zo'n schrijver, ik zou niet weten waar ik moest beginnen.' Ze gaf hem haar kaartje en bood aan hem te helpen, mocht hij de behoefte voelde om zijn verhaal

'OOK VEEL HOLLANDSE MENSEN KOMEN OP DE PASARS AF. ZE KOMEN VOOR DE WARMTE EN SAAMHORIGHEID DIE DE INDISCHE EN MOLUKSE CULTUUR GEVEN, DAT KENNEN ZE NIET, DAT SNUIVEN ZIE HIER OP EN ONDERGAAN HET'

vast te leggen. Sinds zij vorig jaar Nusantara's schrijfcampagne heeft georganiseerd, ziet Jessica onder de jongeren de interesse in de Nederlands-Indische geschiedenis enorm groeien. Er ontstaat een soort Indisch bewustzijn. Het doorgeven van verhalen is daarom zo belangrijk. 'Om te weten wie je bent, moet je weten waar je vandaan komt' is een zin die haar is bij gebleven.

Jessica: 'De verhalen die de mensen vorig jaar hadden ingestuurd liggen nu bij de drukker.

We hebben er een mooie verhalenbundel van laten maken en wij presenteren hem voor het eerst op 10 mei dit jaar tijdens IKATAN BARU, onze eerste netwerkbijeenkomst met de Indo Business Club. Omdat het zo succesvol was vorig jaar, gaan wij dit jaar weer zo'n schrijfcampagne organiseren, via onze Facebook-site.'

Shirley: 'Ja, we kijken erg uit naar de rest van het pasarseizoen en dan met name de Tong Tong Fair. Want dat is toch wel het opperhoofd van alle pasars.'

Bezoek ons in onze stand op de Tong Tong Fair! Standnummer 1224. •

Dit artikel wordt u aangeboden door Stichting Nusantara

HET BESTE UIT TWEE WERELDEN

PATRIA

Ceintuurbaan 281
1402 HM Bussum
T (035) 6926111

RUMAH MELATI

Raemdonckstraat 76
1336 AL Almere
T (036) 529 62 97

RUMAH SAYA

Klein Hattem 34
7339 HJ Ugchelen
T (055) 534 00 10

INDISCHE GASTVRIJHEID IS VANZELFSPREKEND

Zoekt u voor uzelf of voor familie een plek waar de verzorgers het leven en behoeften van ouderen echt kennen en begrijpen? Zoekt u een thuis waar het respect, de kwaliteit en het persoonlijk aspect meetellen?

U VINDT DIT IN ONZE WOONZORGEN VERPLEEGHUISCENTRA

Wij leveren professionele intramurale en extramurale zorg vanuit de Indische achtergrond en cultuur. Vanzelfsprekend op basis van persoonlijke invulling en vrijheid om eigen keuzes te maken voor uw dagindeling. Met aandacht en ruimte voor herinneringen en activiteiten aan Nederlands-Indië. En als expertisecentrum zijn onze medische kennis en verpleging helemaal afgestemd op de cultuurspecifieke eigenheid van de

Aziatisch-Indische mens. Bij Nusantara vindt u de gezelligheid en saamhorigheid van de Indische gemeenschap. Spontaniteit en gastvrijheid, 'net als thuis', waar de familiesfeer duidelijk tot uitdrukking komt.

U ruikt, proeft, voelt en hoort het voormalig Nederlands-Indië, die herinneringen van vroeger doen herleven. Dit alles vindt u terug in de activiteiten die wij organiseren, zoals muziek- & dans-, kumpulan- en makan-activiteiten.

BENT U GEÏNTERESSEERD?

Bel ons op telefoonnummer (055) 534 00 10 of stuur een e-mail info@nusantara.nl.

www.nusantara.nl